

“ ఆ ది పీ ర్యు ము ” - విష్వ విష్ణువు సర్వస్వము

॥ బిష్ణుష్టాప్తి భ్యాస్ము ॥

పుణ్యంబరథరం విష్ణుం శసితర్థం చంపర్థుఽము ,
తృప్తిస్తతదనం ష్ట్రీయేత సర్వవిష్ణుహశింతయే ॥

॥ శ్రీనివిస భ్యాస్ము ॥

స్తుప్యాప్తాప్తం మతజేత నీరియఁ కృపానిధి ,
పొని వైం భణిష్టైతేత భృత్యంధో దయైనిధి ॥

॥ మహాభారత త్రైవిష్ణు ॥

ద్వైపాయనోష్ట లుఁ నిష్పత్తములుపేయం , లుణ్యం తవిత్తముధ పాతీరారం జితం చ ,
యే ఖారతం సతుభిగచ్ఛతి లేచ్యతోనం , కిం తప్య తుండ్రిరజలైరాశీజనేన ॥

॥ అధి సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరామాక్షరే , విరాజమణస్య , దేవదేవిశత్రమస్య , జగద్రూపణార్థం , అపతీర్ణస్య , శ్రీమద్రాలాండ్రకీసిచి
బ్రహ్మండనాయకస్య , శ్రీవేష్టాప్తిశ్వరస్యామిగం , అసుగ్రహప్రసాదేన , సర్వేషాం , భక్తజనాసాం , ఆధివ్యాధి ,
నివృత్తిద్వారా , ఆయురార్థిశ్రీశ్వరాశ్చభవృధ్యర్థం , విషుచికాత్రమిజనిత , సమస్త , దుష్టుభావ నివారణార్థం
సర్వాప్యం , నివృత్తిద్వారా , సకలత్రేయోఽభవృధ్యర్థం , ధర్మార్థ , కామమొక్కాఖ్య , చతుర్వీద్ర , పురుషార్థ ఘల
సిద్ధుర్థం , వాఙ్మాసికాయ , ప్రవర్తిత , అగేక జగ్నాథు , నిబ్ధరణార్థం , సమస్త , పాపక్షయార్థం , గోసంరక్తణార్థం చ ,
శ్రీమత్యపోభారతే , ఆదిపర్వతి , యథార్థి , వికోససప్తత్యధికశతతమాధ్యాయాన్తర్గత శ్శీకపారాయణం ,
ఆచార్యముఖేన కరిష్మామహే ॥

॥ వ్యోమ భ్యాస్ము ॥

ల్యోపం తశిష్టారప్తారం క్షేః ప్రాత్తముకల్పాప్తము ।
శరిషరిత్యాసం తండే షుకతితం తపోనిధిము ॥

ల్యోపాయ విష్ణుర్ణాయ ల్యోపర్ణాయ విష్ణుతే ,
నమే తై ప్రాత్తములుధుయే , ల్యోప్యాయ నమేనముః ॥

అధ్యాయః-169 ఏకోనసప్తత్వదికశతతమో2ధ్యాయః చైత్రరథపర్వ
 పాణ్ణివానాం పశ్చాలాన్ ప్రతి గమనమ్, మార్గీ2ర్జునతశ్చిత్రరథస్య పరాజయ ఉభయోరిగ్రైతతా చ
 అథ శ్రీమహాభారతే ఆదిపర్వణి చైత్రరథపర్వణి గ్రహపరాభవే ఏకోనసప్తత్వదికశతతమో2ధ్యాయః // 169 //

వైశమ్యయన ఉవాచ

గతే భగవతి వ్యాసే పాణ్ణివా హృష్టమానసాః ।
 తే ప్రతస్థః పురస్కృత్య మాతరం పురుషర్థభాః || 169-1 ||

సమైరుదస్తుష్టైర్మైర్యథోద్దిష్టం పరంతపాః ।
 తే త్వగచ్ఛన్నపెలారాత్రాత్రీర్థం సోమాత్రయాయణామ్ || 169-2 ||

ఆసేదుః పురుషవ్యాప్తూ గజ్ఞాయాం పాణ్ణినస్తనాః ।
 ఉల్ముకం తు సముద్యమ్య తేషామగ్రే ధనజ్ఞయః || 169-3 ||

ప్రకాశార్థం యయో తత్ర రక్షార్థం చ మహారథః ।
 తత్ర గజ్ఞాజలే రమ్య వివిక్తే క్రీడయన్ ప్రియః || 169-4 ||

బుద్ధుద్వ్యా గ్నసర్వరాజో వై జలక్రీడాముపాగతః ।
 శబ్దం తేషాం స శుశ్రావ నదీం సముపసర్వతామ్ || 169-5 ||

తేన శబ్దేన చావిష్టప్సుక్రోధ బలవదృలీ ।
 స దృష్ట్యై పాణ్ణివాంస్తత్ర సహా మాత్రా పరంతపాన్ || 169-6 ||

విస్మారయన్నమర్మోరమిదం వచనమబీత్ ।
 సంధ్యా సంరజ్యతే ఫోరా పూర్వరాత్రాగమేషు యూ || 169-7 ||

అశీతిభిర్లవైర్మైనం తన్మహార్తం ప్రచక్షతే ।
 విహితం కామచారాణాం యక్షగ్నసర్వరక్షసామ్ || 169-8 ||

శేషమన్యన్నమస్యాణాం కర్మచారేషు వై స్పృతమ్ ।
 లోభాత్మచారం చరతస్తాసు వేలాసు వై నరాన్ || 169-9 ||

ఉపక్రాన్తాన్నిగృహీత్తామో రాక్షసైః సహా బాలిశాన్ ।
 అతో రాత్రో ప్రాపువన్తో జలం బ్రహ్మవిదో జనాః || 169-10 ||

గర్భయన్ని నరాన్ సర్వాన్ బలస్తాన్ వృపతీనపి ।
 ఆరాత్రీష్టత మా మహ్యం సమీపముపసర్వత || 169-11 ||

కస్తున్మాదం నాభిజానీత ప్రాప్తం భాగీరథీజలమ్ |
అజ్ఞారపర్ణం గంధర్వం విత్త మాం స్వబలాత్రయమ్ ||

॥ 169-12 ॥

అహం హి మానీ ప్రేష్యశ్చ కుబేరస్య ప్రియః సభా |
అజ్ఞారపర్ణమిత్యేవం ఖ్యాతం చేదం వనం మమ ||

॥ 169-13 ॥

అనుగ్జం చరన్ కామాంశ్చిత్రం యత్ర రమామ్యహమ్ |
న కొణపాః శృజీణో వా న దేవా న చ మానుషాః |
ఇదం సముపసర్పన్ని తత్క్రం సమనుసర్పథ ||

॥ 169-14 ॥

అర్పున ఉంచ

సముద్రే హిమవత్పార్ష్వ నద్యామన్యాం చ దుర్గుతే |
రాత్రావహని సన్ధాయాం కస్య ప్రాప్తః పరిగ్రహః |
భుక్తో వాప్యథవాభుక్తో రాత్రావహని ఫేచర ||

॥ 169-15 ॥

న కాలనియమో ప్రాప్తి గజ్ఞం ప్రాప్య సరిద్వరామ్ |
వయం చ శక్తిసమ్మన్మా అకాలే త్వామధృష్మము ||

॥ 169-16 ॥

అశక్తా హి రణే క్రూర యుష్మానర్పన్ని మానవాః |
పురా హిమవత్పైషా హేమశృజ్ఞాద్వినిస్సుతా ||

॥ 169-17 ॥

గజ్ఞా గత్వా సముద్రామ్యః సప్తధా సమపద్యత |
గజ్ఞం చ యమునాం చైవ ప్లక్షజాతాం సరస్వతీమ్ ||

॥ 169-18 ॥

రథస్థం సరయాం చైవ గోమతిం గణ్ణకీం తథా |
అపర్యషితపాపాస్తే నదీః సప్త పిబన్ని యేమ్ ||

॥ 169-19 ॥

ఇయం భూత్యా చైకవప్రా శుచిరాకాశగా పునః |
దేవేషు గజ్ఞా గంధర్వ ప్రాప్తోతి అలకన్ధతామ్ ||

॥ 169-20 ॥

తథా పితృవ్యాన్ వైతరణీ దుప్తరా పాపకర్మభిః |
గజ్ఞా భవతి వై ప్రాప్య కృష్ణద్వైపాయనోబ్రవీత్ ||

॥ 169-21 ॥

అసమ్మాధా దేవనదీ స్వగ్రసమ్మాదనీ శుభా |
కథమిచ్ఛసి తాం రోద్మం వైష ధర్మః సనాతనః ||

॥ 169-22 ॥

అనివార్యమసమ్మాధం తప వాచా కథం వయమ్ |
న స్నేశేమ యథాకామం పుణ్యం భాగీరథీజలమ్ ||

॥ 169-23 ॥

వైశమ్యయన ఉవాచ

అజ్ఞారషర్థః తప్యత్వా క్రుద్ధ ఆనమ్య కార్యకమ్ |
ముమోచ బాణాన్ నిశితానహీనాశివిషానివ ||

॥ 169-24 ॥

ఉల్ముకం భ్రామయంస్తూర్ధం పాణ్ణవశ్వర్మ చోత్తరమ్ |
వ్యపోహత శరాంష్టస్య సర్వానేవ ధనజ్ఞయః ||

॥ 169-25 ॥

విభీషికా వై గఘర్వ నాప్రజ్జేము ప్రయుజ్యతే |
అప్రజ్జేము ప్రయుక్తేయం ఫేమవత్పువిలీయతే ||

॥ 169-26 ॥

మానుషానతి గఘర్వాన్ సర్వాన్ గఘర్వ లక్షయే |
తస్మాదప్రేణ దివ్యేన యోత్స్యే2హం న తు మాయయా ||

॥ 169-27 ॥

పురాప్రమిదమాగ్నేయం ప్రాదాత్మిల బృహస్పతిః |
భరద్వాజాయ గఘర్వ గురురాగ్న్యః శతక్రతోః ||

॥ 169-28 ॥

భరద్వాజాదగ్నివేశ్యః అగ్నివేశ్యాద్యరుర్మర్మము |
సాధ్విదం మహ్యమదదద్రోణో బ్రాహ్మణసత్తమః ||

॥ 169-29 ॥

వైశమ్యయన ఉవాచ

ఇత్యక్ష్య పాణ్ణవః క్రుద్ధో గఘర్వాయ ముమోచ హ |
ప్రదిప్తమప్తమాగ్నేయం దదాహోస్య రథం తు తత్ ||

॥ 169-30 ॥

విరథం విష్ణుతం తం తు స గఘర్వం మహోబలః |
అప్తతేజఃప్రమూడం చ ప్రపత్నమవాసుగ్రమ్ ||

॥ 169-31 ॥

శిరోరుహేమ జగ్రాహ మాల్యవత్స్య ధనజ్ఞయః |
భ్రాత్రాన్ ప్రతి చకర్మాధ సో2ప్రతాదచేతసమ్ ||

॥ 169-32 ॥

యుధిష్ఠిరం తస్య భార్య ప్రహేదే శరణార్థినీ |
నామ్మా కుమ్మేవసీ నామ పతిత్రాణమభీష్మతీ ||

॥ 169-33 ॥

గఘర్వాయాచ

త్రాయస్వ మాం మహాభాగ పతిం చేమం విముఖ్య మే ।

గన్ధర్వ శరణం ప్రాప్తా నామ్మా కుమ్భినసీ ప్రభో ॥

॥ 169-34 ॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

యుద్ధే జితం యజోహినం స్త్రీనాథమపరకుమమ్ ।

కో నిహన్యాదిపుం తాత ముఖ్యేమం రిపుసూదన ॥

॥ 169-35 ॥

“ప్రశ్నాతీక”

ః “గౌతింద నాటు స్తంత్రీక్తస్తు” ॥

॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

గ యదక్కరపదబ్లఘ్ం మాత్రాహీసం చ యద్భువేత్తి,
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ సమోస్తుతే ॥

॥ అథ లిష్టక్షేమ ప్రార్థనా ॥

గ సర్వేభవస్తు సుఖసంగి సర్వేసంతు నిరామయాః,
సర్వేభద్రాణి పశ్చంతు మాకళ్లితి దుఃఖభాగ్యవేత్తి ॥

॥ అథ భగవత్స్తమర్యాణమ్ ॥

గ కాయేస వాచా మనసేంద్రియైర్వ్య బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్ఫూభావాత్తి,
కరిష్మి యద్భుత్తకలం పరష్టా నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

గ శ్రీయః కాన్తాయ కళ్లాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ ।
శ్రీవేష్టుటునివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥